

Фрагмент другого розділу дипломної роботи О. Ошуркевича „Народнописенна творчість Волині (дореволюційного походження)”¹

[с. 29]

... Влітку 1956 р. у Волинському краєзнавчому музеї в м. Луцьку нам вдалося знайти рукопис волинських пісень, записаних Лесею Українкою та її сестрою Ольгою Косач-Кривинюк. З рукопису була знята копія.

Даний рукопис має назву: „Записи Колодяженських (с. Колодяжне коло м. Ковля на Волині) пісень. Записувала Леся Українка і її сестра Ольга”. Нижче стоїть підпис: „Ольга Косач-Кривинюк. 12/ІІІ.1941”. На другій сторінці рукопису читаємо таку замітку:

„Уривок з одного з двох великих зошитів з записами народних пісень, що зробила Леся Українка і віддала на перегляд М. В. Лисенкові і вони в нього десь загубилися та й не були повернені Лесі.

12/ІІІ.1941. Ольга Косач-Кривинюк”²

Що це за рукопис:

Із зауважень, зроблених Ольгою Косач-Кривинюк на сторінках рукопису в 1941 р., важко точно визначити що це за рукопис.

Відомо, що в листі до І.Франка за 11.Х.1893 р. Леся Українка говорить про купальські й інші обрядові пісні, до яких має записані мотиви (виноска: див. цитату з цього листа на стор. 23 роботи). Отже, не виключена можливість, що разом з купальськими піснями Леся віддала на перевірку М. Лисенкові і даний рукопис (з 16 веснянками та 6 жнивними піснями), який і загубився десь у композитора. Лише через довгий час рукопис потрапив у руки О. Косач-Кривинюк і, напевно, був подарований нею музею.

[с. 30]

Для більшого уточнення історії даного рукопису наведемо іще слова із статті К. Квітки:

„На початку нашого знайомства Леся Українка повідомила мене, що давно вже співала весняні волинські пісні для запису М. В. Лисенку і віддала йому зшиток із зробленими нею самою записами текстів цих пісень: після того кілька разів довідувалась про свій зшиток. Лисенко не використовував зшитка і не повертав, і Леся Українка втратила певність у тому, що матеріал збережений. Тому вона проспівала мені для запису поряд з іншими і ті пісні, які вже співала Лисенкові.

¹ Машинописний (та рукописний, із с. 131) текст О. Ошуркевича подано без змін.

² Правопис і інші особливості рукопису зберігаємо незмінним (примітка О. Ошуркевича – *ред.*).

Після смерті Лисенка і Лесі Українки зроблені Лисенком нотні записи волинських весняних пісень і зшиток Лесі Українки виявились у його архіві”.

В Лесині руки даний рукопис більше не потрапляв після пропажі в М. Лисенка. Свідченням цього є хоч би збірник „Народних мелодій” <...>, підготовлений нею і К. Квіткою, і в який не ввійшли пісні названого рукопису через відсутність його. Правда, лише 12 веснянок, завдяки твердій пам’яті Лесі, в інших варіантах, ввійшло в збірник „Народних мелодій...” Це веснянки „А в кривого танця...”, „Чернушко, душко”, „Десь тут була подоляночка”, „А в нашої перепілоньки” і ін.

[с. 31]

Другу частину знайденого рукопису становлять пісенні записи, зроблені Ольгою Косач-Кривинюк – сестрою Лесі. Час цих записів визначити важко.

Записи О. Косач-Кривинюк – це в основному два великі цикли весільних та жнивних пісень, декілька пісень історичних та лірично-побутових. Ці записи зроблені теж в Колодяжному. Про це свідчить при декотрих піснях така паспортизація: „с. Колодяжно одь дивчини Варки”. Під „дівчиною Варкою”, (звичайно, не трудно вгадати няню Лесі Українки – Варвару Йосипівну Дмитрук, від якої Леся навчилась і записала у свій час немало пісень).

Декотрі пісні (проте їх небагато), записані Ольгою Косач-Кривинюк, знала і записала в різні часи у видозмінених варіантах Леся.

[с. 131]¹

Список пісень
рукопис Л[есі] Укр[аїнки] і сестри її

Кривий танець	„Посію я льон”
Зайчик	„Чи диво чи не диво”
Перепілка	„Під дібровкою”
Подолянка	„Ой зійди місяцю”
Кострубонько	Ой ми нивку горемо горемо
Царенко	Туман танок водила
Чернушка	Жнива:
Чоловік та жінка	Ой ясно ясно
„Старий оженився”	Ой заспіваймо...
„А йдіть кози”	Наша матюнка

¹ Ошуркевич О. Матеріали до дипломної роботи / О. Ошуркевич // Державний архів Волинської області. – Ф. Р 3186. – Оп. 1. – Спр. 33. – Арк. 111–155.